

ΜΑΡΙΖΑ ΝΤΕΚΑΣΤΡΟ

Περπατώντας τις εποχές του Βυζαντίου

Βυζαντινό και Χριστιανικό Μουσείο Αθηνών

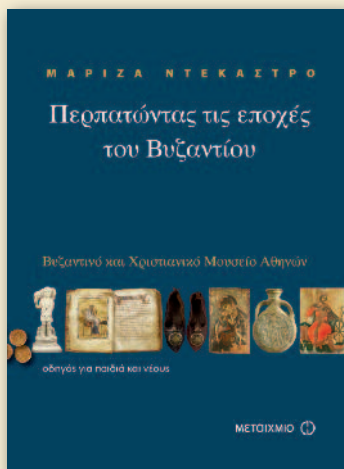
εκπαιδευτικό υλικό

ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ

- Διάβασες το βιβλίο *Περπατώντας τις εποχές του Βυζαντίου*;
- Πήγες στο Βυζαντινό Μουσείο της Αθήνας με το βιβλίο σου για οδηγό;
- Αν δεν μένεις στην Αθήνα πάλι, το βιβλίο σου είναι χρήσιμο επειδή το θέμα του είναι η τέχνη των Βυζαντινών, ανεξάρτητα από τα συγκεκριμένα παραδείγματα που κοσμούν τις σελίδες του. Έτσι θα σε βοηθήσει να αποκρυπτογραφήσεις το μουσείο Βυζαντινού πολιτισμού της περιοχής σου.
Επίσης, πρέπει να σου πω ότι το διάβασμα ενός βιβλίου και η επίσκεψη σ' ένα μουσείο μπορούν να γίνουν παιχνίδι σαν κι αυτό που ετοιμάσαμε για σένα...
Ξεκίνα λοιπόν!

1, 2, 3.....10 ερωτήσεις για να ζεσταθείς!

- 1. Ο χάρτης παρουσιάζει τη βυζαντινή αυτοκρατορία στην ακμή της. Ποια παλιότερη αυτοκρατορία είχε την ίδια περίπου έκταση;**
- α.** η ρωμαϊκή αυτοκρατορία
β. η αυτοκρατορία του Μεγάλου Αλεξάνδρου

Σ	Λ
☐	☐
☐	☐

- 2. Οι Βυζαντινοί θεωρούσαν τους εαυτούς τους**
- α.** απογόνους των αρχαίων Ελλήνων
β. απογόνους των Ρωμαίων

Σ	Λ
☐	☐
☐	☐

- 3. Η τέχνη των ψηφιδωτών ήταν**
- α.** επινόηση των Βυζαντινών
β. αρχαία τεχνική

Σ	Λ
☐	☐
☐	☐

4. Ποιο είναι το σωστό;

- α. Με την επικράτηση του χριστιανισμού έσβησε η αρχαία ελληνική τέχνη.
β. Οι χριστιανοί καλλιτέχνες δανείστηκαν μορφές της αρχαίας τέχνης και τους έδωσαν νέο περιεχόμενο.

Σ Λ

5. Τα παπουτσάκια διατηρήθηκαν, επειδή

- α. το ξηρό κλίμα της ερήμου εμπόδιζε τη φθορά τους
β. βρέθηκαν μέσα σ' έναν τάφο

Σ Λ

6. Τα βυζαντινά νομίσματα ήταν τα διεθνή νομίσματα της εποχής. Διεθνή νομίσματα θεωρούνται στις μέρες μας

- α. το γιεν
β. το ευρώ
γ. το ρούβλι
δ. το δολάριο

Σ Λ

7. Οι αγιογράφοι συχνά ζωγράφιζαν μια νέα εικόνα πάνω από μια παλιά, επειδή

- α. δεν επιτρέπεται να πεταχτεί μια εικόνα
β. για λόγους οικονομίας
γ. και για τους δύο παραπάνω λόγους

Σ Λ

8. Η τοιχογράφηση της εκκλησίας είναι

- α. μόνο διακοσμητική
β. διδάσκει κατά κάποιον τρόπο στους πιστούς τη θρησκευτική ιστορία

Σ Λ

9. Παρατήρησε την εικόνα της Αγίας Αικατερίνης και αντιστοίχισε τα «εργαλεία της γνώσης» με τις επιστήμες που την ενδιέφεραν

• διαβήτης	• Μαθηματικά
• ουράνια σφαίρα	• Αστρονομία
• σύνεργα της γραφής	• Γράμματα
• βιβλία	
• γνώμονας	

10. Οι βυζαντινοί χρησιμοποιούσαν στην τέχνη τους συμβολισμούς. Τα γράμματα που είναι χαραγμένα πάνω στο ανάγλυφο συμβολίζουν:

- α. Το Α και το Ω ορίζουν την αρχή και το τέλος του αλφάβητου.
β. Το Χ και το Ρ δηλώνουν το όνομα του Χριστού.
γ. Είναι μια σύνθεση από τυχαία γράμματα του αλφάβητου.
δ. Το Α και το Ω δηλώνουν ότι ο Χριστός είναι η αρχή και το τέλος του κόσμου.

Σ Λ

Και τώρα μέτρησε τα αποτελέσματά σου!

7- 10 σωστές απαντήσεις: Μπράβο, είσαι αστέρι!

Μέχρι 6 σωστές απαντήσεις: Χρειάζεσαι λίγο ακόμα διάβασμα.

Λιγότερες από 5 σωστές απαντήσεις: Θα ήταν καλό να πας ακόμα μια φορά στο μουσείο.

Απαντήσεις: 1α, 2β, 3β, 4β, 5α, 6β, 7δ, 8γ, 9α1, ε1, β2, γ3, δ3, 10β, 9

Κρυμμένοι συμβολισμοί Ψάξε να τους βρεις!

1. Πώς καταλαβαίνουμε ότι ο Κυνοκέφαλος είναι άγιος;
α. έχει φωτοστέφανο
β. κρατάει τον σταυρό
γ. και τα δύο

2. Ποιος είναι αυτός που μάγευε με τα λόγια του τους ανθρώπους;
α. ο Ορφείας
β. ο Χριστός

3. Τα σχέδια που βρίσκονται δεξιά και αριστερά από την Παναγία συμβολίζουν
α. το μαρτύριο του Χριστού
β. είναι διακοσμητικά
γ. δεν υπάρχει ιδιαίτερος συμβολισμός

4. Τι συμβολίζει η σφαίρα που κρατάει ο αρχάγγελος Μιχαήλ;
α. Είναι ένα από τα όπλα του
β. Το σύμπαν

5. Ο τροχός πλάι στην Αγία Αικατερίνη μας θυμίζει
α. το μαρτύριό της
β. ότι ανακάλυψε τον τροχό
γ. ότι χρησιμοποιούσε άμαξα στις μετακινήσεις της

Απαντήσεις: 1γ, 2β, 3α, 4β, 5α

Μήπως κρύβεις έναν καλλιτέχνη μέσα σου;

■ Η τέχνη των ψηφιδωτών

Υλικά: ψηφίδες από διάφορα υλικά (βότσαλα, χρωματιστά γυαλάκια, βαμμένα όσπρια ακόμα και χρωματιστά χαρτιά). Αν χρησιμοποιήσεις «βαριές» ψηφίδες αγόρασε βιομηχανικό πηλό, στρώσε τον στο καπάκι ενός κουτιού παπουτσιών, χάραξε το σχέδιο που θέλεις και σφηνώσε τις ψηφίδες ακολουθώντας το όσο ο πηλός είναι νωπός. Αν χρησιμοποιήσεις χάρτινες ψηφίδες σχεδίασε την εικόνα σου σε ένα χαρτόνι και κόλλησέ τις πάνω του.

■ Στο εργαστήρι του αγιογράφου

Διάλεξε από το βιβλίο μια εικόνα που σου αρέσει, παρατήρησέ την προσεκτικά και ξεπατίκωσέ την σε λεπτό χαρτί. Βελόνιασε, δηλαδή τρύπησε το σχέδιο, και οπ! το αντίβоло είναι έτοιμο.

Μπορείς να αναπαράγεις την εικόνα σου πολλές φορές, αν ρίξεις χρώμα σε σκόνη πάνω στο αντίβоло αφού το χρώμα θα περάσει από τις τρυπούλες και η εικόνα θα βγει στην νέα επιφάνεια. Ακολούθησε τα ίχνη του χρώματος με το μολύβι σου, ώστε να ολοκληρώσεις το σχέδιο και χρωμάτισε όπως το πρωτότυπο.

Με χάντρες και σύρμα... κοσμήματα για όμορφα κορίτσια

Η Αγία Αικατερίνη φοράει ρούχα καταπληκτικά διακοσμημένα. Εμπνεύσου από τα μοτίβα των ρούχων και με χάντρες και σύρμα φτιάξε κοσμήματα, ένα βραχιόλι, ένα δαχτυλίδι, ένα κολιέ για μια φίλη σου.

Βυζαντινολόγος στην πράξη

Οι αρχαιολόγοι που ειδικεύονται στα βυζαντινά μνημεία ονομάζονται βυζαντινολόγοι.

Δουλεύοντας όπως αυτοί, οργάνωσε μια βόλτα στα βυζαντινά μνημεία της περιοχής σου παρέα με φίλους/ φίλες σου για να καταγράψετε, να βρείτε πληροφορίες, να φωτογραφίσετε, να σχεδιάσετε ό,τι σας φαίνεται ενδιαφέρον και να τα παρουσιάσετε στους συμμαθητές σας.

Θα ξανάρθεις στο μουσείο; Υπάρχουν πολλά ακόμα να ανακαλύψεις!

Ένας οδηγός για παιδιά και νέους, ένα βιβλίο για τα έργα των Βυζαντινών, που ζουν μια νέα ζωή στο Βυζαντινό και Χριστιανικό Μουσείο της Αθήνας, σε κάθε Βυζαντινή συλλογή στην Ελλάδα και αλλού!

Οι αναγνώστες, με το βιβλίο στο χέρι, θα συνομιλήσουν με τους δημιουργούς και θα μάθουν τα μυστικά της τέχνης τους.

Κυκλοφορεί
από τις εκδόσεις
ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ

Σ Ε Ο Λ Α Τ Α Β Ι Β Λ Ι Ο Π Ω Λ Ε Ι Α

w w w . m e t a i x m i o . g r